

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Felcsatlósítva . . . 2 frt 60 kr.
Felcsatlósítva . . . 1 „ 30 „
Negyedévre . . . 70 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Horváth Boldizsár.

Deák Ferencz lelkes gárdájának egyik oszlopos tagja hunyt el a mult hetekben, az öreg Horváth Boldizsár volt igazságügyminiszter, a ki mint egyszerű polgáremlők, iparos szülők gyermeke, fölküzdötte magát vasszorgalmával, páratlan igazságszeretettel és Istentől adott nagy tehetségével arra a polczra, melyet hazánkban a pór gyermeke csak egy százdobban egyszer érhet el: miniszteri bársonyszékbe.

Horváth Boldizsár 1822-ben született Szombathelyen szegény iparos szülőktől. Nagy nehézségek gördültek utjába, mire tanulmányait befejezte s mint ügyvéd térhetett vissza szülővárosába, hol hivatali állást vállalt. A 48-as időkben már mint Szombathely követe jelent meg a nemzetgyűlésen, a szabadságharcban résztvevén, Haynau haditörvényszéke elé került, hol enyhe büntetést mértek ki rá. Aztán ügyvédkedett, a sötét időszakot, mely ekkortájt a hazára nehezült, nyugalmas munkában tölté s csak 1861-ben lépett ismét a nyilvánosság terére s az országbírói értekezleten már mint az ország első jogászát tekintették. Az abszolutizmus bukásával 1865-ben újból mint képviselő jelenik meg az országgyűlésen s nagy munkát végzett Deák Ferencznek segítve a kiegyezés létrehozatalában. 1867-ban vállalta el Deák unszolására az igazságügyminiszteri tárczát egész serege akkoriban hozott törvényeinknek az ő alkotása, szervezte az igazságszolgáltatást az egész vonalon, elválasztotta azt a közigazgatás-

tól, rendezte az urbéri viszonyt, eltörölte a testi büntetést s alsó és felső bíróságaink működését egyöntetű alpra fektette. A katonai törvénykezés reformja, a halálbüntetés törlése, megrendezés stb. mint az ő alkotásai. Ő a második Verböczy-je hazánkknak.

1871-ben mondott le miniszteri állásáról s a

kitüntetések egész sorát, titkos tanácsosságot, Lipótrend nagykeresztjét, ugyszintén a nyugdíjat is el nem fogadta a világért sem, mert polgári elveivel ellenkezett minden kitüntetés, a mi — szerinte — egyik polgárt a másik fölé emelne. Egyetlen czim, a melyet élte végéig viselt, a budapesti m. kir. tudományegyetem doktori czime volt.

Igazságszeretet és lelkiismeretesség, puritán és tiszta lélek, mindenki iránt résztvevő jóság és gyengéd, finom modor voltak jellemének tündöklő vonásai. Nagy lelke tehetségeinek erejét és éberségét mindvégig megőrizte, érdeklődött folyton a kül- és belpolitika iránt még hajlott korában is.

A magyar nép sokáig nem fogja felejteni Horvát Boldi-

zsárban azt a magyar embert, a ki tudása, szorgalma révén mint a nép gyermeke fölküzdötte magát a magyar ember által elérhető legmagasabb méltóságra.

Horváth Boldizsárral elköltözött az utolsó oszlopos tagja annak a fényes gárdának, mely Deák Ferencz vezetése alatt az új Magyarországnak alapjait megvetette.

Horváth Boldizsár.

A kormány szennyese.

Napok óta rendkívül kínos ügy foglalkoztatja a magyar országgyűlést. Bánffy Dezső báró miniszterelnök egy főszolgabíró fenyegetéssel igyekezett rábírní arra, hogy egy ellenzéki képviselő-jelöltnek adott becsületszavát megszegve, a kormánypárt jelöltje mellett korteskedjék. Ha a főszolgabíró véletlenül szegény ember lett volna, akkor vagy egyszerűen megadja magát, hogy magának és családjának kenyerét ne veszítse el, vagy pedig ellenkezik és elveszti a kenyerét, s ezzel el van temetve az ügy, mint megannyi más. De ő maga is jómódu, független földbirtokos volt, a ki ezt felelhette: „Uram, az én becsületem ezerszer drágább nekem, mint a ti kenyeretek. Ajánlom magamat“.

Most véletlenül kipattant ez a titok s Magyarország miniszterelnökét vád alá fogta a megsértett közvélemény.

Hiszen bizonyos volt az, szerte beszéltek róla, hogy Bánffy a maga nagy többségét hallatlan vesztegetés és erőszakoskodás révén teremtette meg. Tudtuk azt, hogy erköcstelenség volt a szülőanyja ennek a parlamenti többségnek, csak bizonyítani nem lehetett. Most itt van a bizonyosság. Bánffy báró egy köztisztviselőt adott szavának megszegésére akarta bírni, tehát vétett a polgári tisztesség ellen; mint közhivatalnok visszaélt a hivatalos hatalmával, mert egy választót, a ki maga is köztisztviselő, jogtalanul álláspontjának elhagyására s egy másik jelölt melletti szavazásra akart kényszeríteni, tehát a bűn'ető törvénykönyvvel jött ellenkezésbe, a miért más, közönséges embert egyszerűen dutyiba zárának. S lám, Bánffy Dezső még mindig Magyarország első közjogi méltóságát képviseli.

Ne csodálkozzék hát az a parlamenti többség, a melynek *ilyen* feje van, ha az ellenzék kisebbsége nem akarja magát alávetni az ő vezetésének. Egészséges parlamentben, mely a népképviselő elvén épült, a többség akaratának kell érvényesülnie, mert a többség képviseli a nemzet nagyobb részét. De ez a többség, a melyet Bánffy ur pénzes erszénnyel és lovagkorbácsal kezében vadászott össze, nem a nemzet képviselője, az előtt az ellenzék meg nem hajolhat, hanem harcolnia kell ellene, mint a politikai erköcstelenség megtestesítője ellen.

Mikor az ellenzék megkezdte a harcot Magyarországnak törvénybe ígatott igaz jogaiért, azt mondotta: „Nem akarjuk megakasztani az állami gépezet működését, csak új gépészt adjatok s mi letesszük a fegyvert“. Ime most egy kézzelfogható tény igazolja az ellenzék kívánságának jogosultságát.

Bánffy Dezsőnek, a gépésznek a vádlottak padján van a helye és nem a miniszterelnöki székben.

Erzsébet királyné szobra.

Miközben szerte vitatkoztak a fölött, hova kellene az Erzsébet királyné szobrát felállítani, Ő felsége a király maga döntött ebben a kérdésben, a mennyiben azt az óhaját fejezte ki, hogy *a megdicsőült királyné szobra a Hentzi-szobor helyébe kerüljön*. Az egész országban lelkes örömet keltett ez a királyi elhatározás s a király ismét közelebb férközött nemzete szívéhez, mikor önkezeivel távolítja el közülünk ezt a szobrot, a mely egy sötét és szomorú kort elevenít fel előttünk. Migdicsőült királynőnk, ki életében is csak jót tett velünk, halála után sem szűnt meg áldott lenni!

Dezseöffy Emil nyilatkozata.

Lukács képviselő által a képviselőházban szelöltetett s nagy vihart előidézett ügy megszólaltatta magát *Dezseöffy* monori főszolgabíró is, a ki a következőkben ismerteti az ügyet:

„1886. évi október hó 23-án este a következő táviratot kaptam: „Kérem engem szombaton felkeresni. *Bánffy*, miniszterelnök“. E sürgöny folytán október 24-én délelőtt jelentkeztem a miniszterelnök urnál, a ki tudatta velem, miszerint azért kéretett magához, hogy tájékoztassam a monori választókerület helyzetéről és a hivatalos jelölt kilátásáról s miután azt válaszoltam, hogy én az egész választási mozgalomtól távol tartom magamat, mert szavazatomat már Lukács Gyulának ígértem, a t. miniszterelnök ur azt válaszolta, hogy nyilatkozata rá nézve meglepő, mert nagy súlyt fektet arra, hogy a főszolgabíró a hivatalos jelöltet támogassa. Feleletem erre az volt: „mikor én Lukács Gyulának szavamat adtam, akkor még hivatalos jelölt nem is volt“. A t. miniszterelnök ur ismételte, hogy ő nagy súlyt helyez arra, miszerint a főszolgabíró a hivatalos jelöltet támogassa s ha nem, akkor következik a központból egy kis nyomás s ha még ez sem elég, a további intézkedéseket fentartja magának. Mire meghajtottam magamat azzal, hogy ebből magatartásomra nézve a további következtetéseket levonom: — távoztam a miniszterelnöki palotából. Szállásomon tisztviselői állásomról való lemondásomat megírtam s ezt a megye alispánjának megküldtem; lemondó nyilatkozatomat azonban másnap alispánom, más tisztviselőtársam és járásom több előkelő bizottsági tagjának rábeszélése folytán visszavontam“.

Országgyűlés.

A kormánypárt már a múlt hét vége felé abban a hiszemben volt, hogy majd csak kimerül már az ellenzék. Pedig dehogy merült ki, még erőteljesebben folytatta a kormány elleni esatát a napirend-vita, később pedig a Dezseöffy-ügy folyamán.

November 3-án a pénzügyi bizottság betérjesztette a képviselőházhoz a sör-, ásványolaj-, ezukor- és szeszadóról szóló törvényezikkek módosításairól szóló jelentéseit, továbbá a magyarországi városok

és községek fogyasztási adótermészetű jövedelmeinek ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslatot. Majd pedig folytatták az indemniti napirendetüzése felletti vitát.

Berger Ignác hibáztatja, hogy az ország a kormány részéről a kiegyezés és kvóta kérdéseiben semmiféle tájékozást nem nyert. A provizorium ideje lejárt, újvível tehát az önálló rendelkezésnek kell érvényesülnie.

Visontai Soma meggyőzően fejtette ki, hogy a mai ferde politikai helyzetnek a kormány az oka. Nagy hatása volt annak, a mikor a nyáron megjelent kormánypárti, sugalmazott, félhivatalos ujságcikket olvasta fel, a melyekben a kormány megígérte, hogy a mint a parlament összeül, azonnal kimerítő felvilágosítást ad a kiegyezési ügy minden részletéről.

Majd **Rakovszky** István, a néppárt legharezasabb embere tartotta meg tüzes beszédét. Igen sikerült volt különösen beszédének az a része, a hol kifejtette, hogy a parlament méltóságát nem az ellenzék, hanem a kormánypárt tette tönkre. Utalt az igazolási eljárásra, a hol Marsovszky mandátumát megsemmisítették, Lukács miniszterét igazolták; a hol, ha ellenzéki mondott le mandátumáról, elmarasztalták a költségekben, ha kormánypárti, fölmentették. És ezek ellen nincs más válasza a miniszterelnöknek, minthogy „áll elébe az ellenzéknek”. Nos, hát mi is állunk elébe és fogunk állani akkor is, a mikor a miniszterelnök már nem fog ott ülni!

Utána **Makkfalvy** Géza, a mindig figyelemmel hallgatott nemzeti párti szónok beszélt. Nagy hatással mutatott rá mindazon eseményekre, melyekkel Bánffy és kormánya lerontotta a parlament tekintélyét. **Makkfalvy** fejtegetéseit az egész ellenzék lelkes éljenzéssel jutalmazta.

November 4-ét **Sima** Ferencz, Szentes követő foglalta le magának. Négy álló óra hosszat beszélt, beszéde során felemlíté a Tisza család kihívó politikáját, a csongrádmegyei főispánnak, Vadnay Andrásnak féktelen, rakonezátlan működését, melylyel hazafias, ellenzéki érzelmű megyei tisztviselőket söpört el a föld színéről. Majd azt fejtegette, hogy a kormány lassankint forradalomba kergeti a nemzetet törvénytelen eljárásával, szőszegésével. Inditványozza, hogy addig ne fogadjon el a Ház semmi napirendet, míg a kormány elő nem áll a külön vámterületre vonatkozó előterjesztéseivel.

A szombati ülésen mutatta be **Láng** elnök Csongrádmegye és Pécs város kérvényét az obstrukció ellen. Az ellenzéken óriási zaj támadt. Szemtelen-ség! Gyalázat! és más eféle kiáltások szakították félbe az elnök javaslatait, melyeket tett a kérvények elintézésére nézve. Ezután következett a napirend-vita, melynek során az ellenzék soraiból **Lázár** Árpád, **Bogyay** Máté és **Fáy** István ostromozták a kormány hazafiatlan eljárását, a mely hovatovább végveszedelembé dönti ezt az országot. Mindenik fel-

szólaló szavá tette a Dezsőffy-ügyet, melyet a múlt héten Lukács Gyula vetett felszínre. A legutóbbi általános képviseléválasztás alkalmával Dezsőffy monori főszolgabíró, ki tisztalelkű, őnzetlen magyar ember és állami hivatalnok léte daczára is ellenzéki jelöltre szavazott, Bánffy miniszterelnök fölczitálta maga elé s rá akarta bírni arra, hogy a kormánypárti jelöltet támogassa. A főszolgabíró ennek daczára hű maradt elveihez. Felháborodott ezen a közön-séges tetten az ellenzék s mikor tudomására jött a képviselőháznak, az egész ellenzék követelte, hogy tisztázza magát a kormányelnök. De bizony hallgatott az ekként leleplezett bűnös.

Végre november 7-én leleplezte a dolgot egész valóságában maga Dezsőffy egy lapunk más helyén közzétett nyilatkozatával. Ez aztán mosakodásra készítette Bánffy Dezsőt is, de gyámoltalan volt ez a védekezés.

A hétfői ülésen **Korniss** Ferencz nemzeti párti képviselő szólott elsőnek, sürgetvén az önálló vámterület életbeléptetését. Ő is felhozta a Dezsőffy-ügyet, elítélő szavai elől a kormányelnök nem is térhetett ki.

Bánffy Dezső báró: Az előtte szóló képviselő az önálló vámterület hívének vallotta magát. Nem tudja, hogy a nemzeti párt nevében beszélt-e, de azt hiszi, hogy már most a párt minden tagja a külön vámterület mellett van. (Ivánka Oszkár közbeszól: Mi nem szoktunk csavarintani!) A kormány nyilatkozott a kiegyezés dolgában. Ujat most sem mondhat, mert most is a közös vámszövetség fenntartása mellett van.

Egy esetről, a Dezsőffy-ügyről akar csak most nyilatkozni. Lukács Gyula azt állította, hogy ő Dezsőffy szolgabíró becsületszavának megszegésére készítette volna. Már a zárt ülés alkalmával kijelentette, hogy ő nem kényszerítette a szolgabíró becsületszegésre. Ma Dezsőffy szolgabíró nyilatkozatot tesz közzé. Ez a nyilatkozat sem bizonyítja, hogy ő becsületszegésre készítette volna. Dezsőffy ma is szolgabíró. Nem kényszerítették lemondásra. Sőt ellenkezőleg, barátai lemondásának visszavonására bírták. Semmiféle megtorlással tehát nem éltek vele szemben.

Lukács Gyula személyes kérdésben elmondja, hogy Dezsőffy nem véletlenségből ment Bánffyhoz. Még a Dezsőffynek küldött sürgöny előtt, illetékes ember Bánffynak jelentést tett arról, hogy a monori kerületben a kormánypárt jelöltje nem győzhet, míg Dezsőffy Lukácsot támogatja. Ekkor megállapodtak abban, hogy kormánypárti jelöltet nem léptetnek fel. Deputáció is volt a miniszterelnöknél pénzért, de nem kapott. Másodszer is megjelent a küldöttség s azt mondták a miniszterelnöknek: Mi megcsináljuk pénzzel Lukács ellen, csinálja meg a miniszterelnök Dezsőffy ellen is presszióval.

Erre **Bánffy** Dezső báró kijelentette, hogy nincs

abban a helyzetben, hogy olyan részletesen emlékezzék a beszélgetésre.

November 8-án a Háznak ismét viharos ülése volt. A Dezsőffy-Bánffy ügy által felzaklatott szenvedélyek elérték a tetőpontjukat, úgy, hogy a képviselők már-már megismételték az osztrák parlamentben történt sajnálatos jeleneteket. A Dezsőffy-ügy olaj volt a tüzre; most már ez vált a támadások kiindulási pontjává s a kormány, a mely azt reménylette, hogy az ellenzék a napirend-vitában kimerül, megdöbbenve lát most maga ellen fordulni egy új s veszélyes fegyvert. Siránkozni kezd tehát, hogy ime éppen most akarná benyújtani a közigazgatási reformról szóló, rég sürgetett törvényjavaslatot s ebben az obstrukció akadályozza. Az ellenzék azonban nem indítja meg a krokodiluskönnyek s elhatározta, hogy míg a Dezsőffy-ügyben a megsértett tisztességnek a kormány elégtételt nem szolgáltat, addig napról-napra zárt üléseket fog követelni, a mivel még jobban módjában áll a tárgyalásokat lehetetlenné tenni, mint eddig volt. Látnivaló ilyenformán, hogy a kormány hallatlan erőszakoskodásaival formaszerű forradalomba keveri a parlamentet s azt képtelenné teszi minden hasznos munkálkodásra. Mentsége nincsen, sőt ellenkezőleg, a vádpontok ellene napról-napra szaporodnak. Most már nincs más hátra, minthogy Bánffy álljon félre a kormány rudja mellől, mert különben a lelkére nehezedik mindazon káros következmények súlya, a melyekkel ilyen válságos időben ez a meddő parlamenti harc jár.

A helyzet ma úgy áll, hogy a kiegyezés néhány hét múlva lejár s a teendők felől teljes sötétségben vagyunk, a magyar parlament pedig a rája bízott nagy feladatok dülőre juttatása helyett ádáz testvérharcot vív. S az az ember, a ki oka annak, hogy ez így van: báró Bánffy Dezső, Magyarország miniszterelnöke.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Az elzúllás útján. A Dezsőffy-ügy olyan vihart idézett elő a képviselőház november 8-iki ülésén, amely szinte példátlan. Az ellenzék ezt az ügyet általában véve a miniszterelnök becsületbeli ügyének tekintette s azért zárt ülést kért annak tárgyalására. A zárt ülésen *Makkfalvy Géza* meggyőzően kifejtette, hogy Bánffy báró a büntetőtörvénykönyvbe ütköző két rendbeli vétséget követett el. Ugyanezt okadatolták meg *Lukács Gyula*, *Gullner Gyula*, *Szentiványi Árpád* és *Molnár János*. Eközben a baloldal olyannyira viharzott az indulattól, hogy Bánffy báró kénytelen volt odahagyni a Házat. Akadt azonban neki is védője a *Gajári Ödön* személyében, aki gróf *Károlyi Sándort*, a hitelszövetkezetek apostolát, az agráriusok ősz vezérét kezdte el sértegetni,

azt mondván, hogy ő is költött a választásokra a nemzeti párt érdekében, nemcsak Bánffy. *Gajári* több sértő kifejezést is használt, mire *Károlyi* gróf azzal felelt, hogy *Gajárral* nem áll szóba a Házban, hanem azon kívül. Az ősz főur kénytelen volt tehát a főváros legkitünőbb vivójával párbajba koveredni, ám *Rakovszky István* képviselő nyíltan kijelentette, hogy ha a méltatlanul párbajba vont életesgrófnak valami baja történik, akkor ő *Bánffy bárót* a Házban fel fogja pofozni. Elkövetkezett tehát az az idő, mikor ilyen hangot kell alkalmazni Magyarország miniszterelnöke ellen. Legjobban jellemzi a helyzetet az a körülmény, hogy a kormánypárt egyik tehetséges tagja *dr. Blaskovich Sándor* kilépett a szabadelvű pártból, mert a mint írja, a maga részéről nem akarja a politikai erkölestelenséget törvényesíteni s nem támogathatja azt a pártot, melyről immár bebizonyosodott, hogy törvénytelen uton szerezte a többségét. *Blaskovichot* valószínűleg többen követni fogják. A szabadelvű párt sem daczolhat tehát sokáig sorsával, az erkölestelenség jegye alatt született s ezen jegy alatt kell elzúllenie: kimulásával egyidejűleg diadalmaskodni fognak a politikai erköles s a tisztesség sarokba dobott elvei is.

Bánffy — diszpolgár. Az ország első városának törvényhatóságában szintén vannak fölös számmal olyan elemek, mint a milyenekből a Bánffy-kormány az ő nagy többségét összetoborozta. A főváros atyái meg akarják választani a legközelebbi közgyűlésen a miniszterelnököt a főváros diszpolgárává, föl akarják emelni arra a polezra, melyre a magyar történelem legkimagaslóbb alakjainak egyikét, századunk legnagyobb fiát, *Kossuth Lajost* emelték. Egy gránit-szikla mellé egy tégladarabot állít a magyar főváros törvényhatósága akkor, midőn a miniszterelnököt diszpolgárrá választja. Jól tudja minden ember Magyarországon, hogy az önálló vámterületnek a legnagyobb ellensége Bánffy báró, azt is tudja a magyar főváros, hogy önálló vámterület esetén olyan ipari góczponttá válnék néhány év alatt Budapest, a milyen Bécs sohasem volt, a mellett, hogy itt összpontosulna az ipari termékek átvitele a kereskedelem kezei közé, az ország iparos népessége is a jólét magasabb fokát ismerné meg az önálló vámterület áldásaiban. Ám ez Bánffynak nem kell, de kellene neki a fővárosi diszpolgárság. Várjuk, vajjon a főváros törvényhatóságának hazafiasan érző tagjai meg tudják-e akadályozni azt a szolgalelkű töredéket, mely ily czélok elérésére szervezkedett?

Lepsényi a képviselőházban. Kinos jelenet szakította meg a képviselőház ülését a múlt esütörtökön. A *Kossuth-egyalázó* s e miatt megbotozott *Lepsényi* képviselő megjelent a házban. Az összes ellenzéki pártok undorral, megvetéssel fordultak el ettől az embe-től, aki a magyar nemzet egyik legnagyobb történelmi alakját, a magyar népszabadság fenkölt bajnokát halóporában merte gyalázni azzal, hogy lapjában egy szennyiratot terjesztett. Idegesen, izgatottan ugráltak fel a honatyák s a megbotozott képviselő jobbnak látta elhagyni a képviselőházat.

MI UJSÁG?

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük október hó 31-én lejárt és a kiknek a 44. számhoz postautalványt mellékelünk, felkérjük, hogy előfizetésüket mielőbb ujtsák meg, mert ezen t. előfizetőink több számot már nem kapnak.

A király császári jubileuma. Ő felsége a király a jubileumi ünnepet teljes visszavonultságban fogja tölteni, és az egész időben sem Budapesten, sem Bécsben nem fog tartózkodni.

A királyné szobra Gödöllőn. Gödöllőn, bold. Erzsébet királyné legkedvesebb nyaralóhelyén szobrot készülnék állítani a magyarok nagyszonyának. A szoborbizottság Gödöllőn minap alakult meg s diszelnöke a toscanai nagyherceg.

Emlékeztető az 1848 49-iki napokra. 1848 nov. 7. V. Ferdinánd sokat ígérő proklamációt intéz a magyar földmives néphez, melyben az osztrák sereghez való csatlakozásra szólítja föl.

1848 nov. 9. Kossuth a képviselőház jóváhagyását kéri Görgeinek hadi parancsnoki kinevezetéséhez.

1848 nov. 11. Windischgrätz a honvédtiszteket hódolásra hívja föl s az ellenszegülőket hadi törvényszékekkel fenyegeti.

1848 nov. 15. Appel tábornok megtámadja Bográn mellett Asbóth seregét, de ez visszaveri a támadást.

Letartóztatott álfőhadnagy. Baján a rendőrség letartóztatta Weisz Igaác biztosi ügynököt, a ki weizenfelsi Weizenfels Rudolf nyug. huszárfőhadnagynak adta ki magát s katonai szolgálat esetére szerzett biztosító feleket. Áldozatait jobbra a legszegényebb osztályból szedte. Mindenkit biztosított s az áldozattól első évi díj fejében 5—6, sőt 10 forintokat is vett fel. Elfogatása hírére közel kétszáz megkárosított ember jelentkezett.

Honvédemlék Török-Szent-Miklóson. Török-Szent-Miklós város hazafias közönsége, közadakozás útján, diszes siremléket állíttatott az ottani róm. kath. temetőben nyugvó 48-as honvédeknek. A siremlék ünnepélyes leleplezése folyó hó 13-án lesz.

A Hentzi-szobor, mint siremlék. Erzsébet királyné szobrát a király kívánatára a Hentzi-szobor helyén fogják felállítani s ezzel összefüggésben fölmerül az a kérdés is, hogy hol fog állni a Hentzi-szobor. Mint értesülünk, az emlék eddig sem tartozott a közhatósági őrzésbe átvett emlékművek közé. A fővárosi levéltárban nyoma sincs annak, hogy a szobrot felállítása idejében, avagy később Buda szabad királyi város — amint ez egyáltalán szokásos — hivatalosan őrzésbe vette volna. Az intézkedés joga ennél fogva e műtárgy föllött kizárólag azt illeti meg, ki azt fölállíttatta. Mint halljuk, az eltávolítással egyi-

dejüleg a Szentgyörgy-téri szobrot valóságos rendeltetésére fogják felhasználni. Azt mondják, hogy a budai régi katonai temetőből az ott levő közös sirt áthelyezik a Lipótmező mellett levő közshadsereg-beli hadapródiskola udvarára és a sírhelyet a Hentzi-emlékkel jelölik meg.

Egy község áttérése. Dobra krassó-szörénymegyei község lakosai, egyházi viszály miatt, a görög-keleti vallásról a görög kálholikus egyház kebelébe tértek át. Az új hitközséget a lugosi gör. kath. püspök küldöttjének, Boros kanonoknak, a jelentésében már meg is alakították. Boros kanonok a püspök nevében megígérte a községnek, hogy az egyházmegye legközelebb toplomot is építtet a számukra.

Debreczeni juhok Londonban. Debreczen város néhány fürtös juhot küldött pár év előtt József főhercegnek ajándékba, viszonzásul azért a hatalmas svájezi bikáért, melylyel a főherceg megajándékozta a várost. Történt azonban a télen, hogy a farkasok fölfalták a juhkosokat. A főherceg most Debreczenbe küldte a kisjenői uradalom intézőjét, a végből, hogy vásároljon a főherceg uradalmára részére tizenkét darab hortobágyi fürtös juhot, azok közül valót, a melyek a kiállításon is feltűnést keltettek óriási ágas-bogas szarvaikkal. József főherceg a tizenkét kosból tizet vejének, Fülöp orleansi hercegnek ajándékoz, a ki a debreczeni kosokat Londonba küldi az angol királyné udvarába.

Dráma a pályaudvaron. A kolozsvári pályaudvaron a mult szombaton este egy elegánsan öltözött fiatal házaspár várakozott a predeál-budapesti vonatra. Kedélyesen beszélgettek egymással, mikor a közleledő gyorsvonatot jelezték.

— Meddig maradsz, drágám, Budapesten? — kérdé hirtelen a férj nejétől.

— Három-négy napig.

— No, no, azt hiszem, hamarabb is visszajössz. Hosszas bucsuzás után a fiatal asszony fölszállt egy elsőosztályu kocsiába, mire a vonat kirobogott.

Csáca állomáson a főnök hangosan felolvasta a következő tartalmu táviratot:

— K. asszonynak, aki a gyorsvonat egyik elsőosztályu kocsiában utazik, adják tudtára, hogy a következő gyorsvonattal utazzék vissza, mert férje a vonat elindulása után a kolozsvári pályaudvaron agyonlőtte magát.

A szegény asszonyt, aki a rettenetes hír hallatára összerogyott, eszméletlen állapotban vitték a váróterembe. Miatta a vonat is megkésétt vagy két perczel.

A gróf kabátja. Egy ügyes tolvaj furfangos módon lopta el a minap gróf Batthyány Elemér kabátját. Az éjjel becsöngettek a gróf budapesti kalaputcai házának kapuján. Az öreg portás kinyitotta a kaput s látta, hogy egy frakkos fiatal pinczér áll előtte fedetlen fővel.

— Mit akar? — kérde tőle.

— A gróf ur kéreti a világos őszi kapátját a

kaszinóba, — szólta a fiatalember. A portás felkötötte az inast, lehozatta a kabátot és megmondta neki, hogy menjen el a pinczérrel ő is. A Ferenciek-terére értek, mikor az idegen hirtelen hátra fordult:

— Hát szivart hozott-e? — kérdi.

— Nem hoztam.

— Akkor menjen gyorsan vissza. Az inas hazaszaladt a szivarért, de mire visszajött, a pinczér eltűnt. Fölvitte tehát ő maga a szivart a kaszinóba, de nagyot bámult, mikor a gróf azt mondta neki, hogy vigye haza s máskor paranesa nélkül ilyen szolgálatokat ne tegyen, mert van szivar a kaszinóban elég. Így azután kisült az is, hogy a pinczérformájú ember a kabátot meglehetősen szokatlan fortélylyal ellopta.

A földosztó izgatót elítélték. A „Földmivelő” című munkáslap szerkesztőjéről, Várkonyi Istvánról, ki annyira félrevezette és utolsó garasaitól is megfosztotta a sorsával elégedetlen, hiszékeny népet az ország sok vidékén, hogy majdnem nyílt lázadásban tört ki a nép egyes vidékeken, — megirtuk annak idején, hogy az ilyen izgága s csak a saját zsebeit tömni szerető elem nagyobb csapás az országra, mint a háromszoros jégverés. Most meglelégedéssel vesszük hírét, hogy a törvény igaza fejére olvastatott az izgatónak. A múlt héten állott vádltként a budapesti sajtóbírósa előtt Várkonyi István és társa izgatásért. Elítélték az izgatót 10 havi fogházra és 400 ft pénzbüntetésre. Ezt az összeget könnyen fizetheti, hisz sokszor ennyit zsebelt a hiszékeny szegény nép filléreiből.

Baleset a Dunán. Jellmann József apatini községi jegyző a múlt héten Langauer Lajos dr. községi orvossal csolnokon akart átmenni a Duna tulsó partján levő bérelt földjére. A csónak utközben felfordult és mind a ketten beleestek a Dunába. Szerencsére sikerült belekapaszkodniok a csónak szélébe s így tartották fenn magukat mintegy másfél óra hosszúig. Ekkor végre néhány halász érkezett a baleset színhelyére, a kik kimentették a két embert veszedelmes helyzetükből. A baleset nagy kárt okozott a jegyzőnek: hatszáz forintnyi ezüstpénze, a mit a munkások kifizetésére vitt magával, belevezett a Dunába.

A kuruzslás áldozata. Katona Mária csorvási leányzónak a nyakán olyan gümőkóros daganat nőtt, mely egy legény szemét sem kerüte el. Minden kis falunak meg van a maga javasasszonya, Csorvásnak is meg volt. Boeszkai Pálné azt ajánlotta, hogy csak bizza magát a leány a kezelése alá.

— Olyan lányt csinállok belőled mint a virág!

Ez a kezelés pedig abból állott, hogy Boeszkainé ezinóborrel itatta meg, ezinóborrel füstölte a leány nyakát. A tizenhatnapos rettenetes kura alatt a leány megőrült, úgy, hogy az orvosok baját gyógyithatatlanak mondják.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A kertet be kell teleltetni.

Ez nálunk egészen ismeretlen valami, a mennyiben annak gyakorlása aligha jut valakinek is eszébe. Azért vagyunk is mi a kertészettel annyira hátra, hogy sokan még azt is kétségbe vonják, vajjon érdemes-e a kerttel vesződni. Pedig az így nincsen rendjén; mert ha azt akarjuk, hogy a kertben sok is, meg jó is teremjen, akkor mindent el kell követni, hogy ezt lehetővé is tegyük. Ezek közé tartozik pedig a kertnek beteleltetése is.

Hogy voltaképp mit értünk ezalatt, arra a szives olvasót úgy fokozatosan kívánom reávezetni.

A ki a régi szokással nem tud szakítani, az most is úgy üzi a kertészetet, hogy így őszkor egyébre sem gondol, minthogy a kertből minden terményt betakarítson, aztán hogy télire hogyan marad a kert, azzal édeskeveset törődik.

A haladó kertészkedő azonban egészen másként gondolkodik. Tudja ő azt nagyon jól, hogy a hol az ember sokat is meg szépet is akar termelni, ott a talajnak termőerő dolgában sohasem szabad fogyatéknak lennie. Minél gazdagabb a föld, annál szebb és több a termése is. Ott van például az egyiknek alig terem ujjnyi vastag sárgarépája, a másikonál meg karóvastagságú lesz s így van ez mindenben a szerint, hogy mily termőerőben tartjuk kertünk talaját.

Az oly népek, a melyek a kertészettel behatóban szoktak foglalkozni, azoknál e tekintetben munkaszünet soha sinesen. Ők nem azt keresik, hogy mikor volt egyik vagy másik darab megtrágyázva, hanem azon vannak, hogy minél többször, jobban és bővebben trágyáztassák újból és ismét újból meg. Mert az a trágya nagyon furesa portéka, abból sohasem lehet fölöslegesen a kertbe hordani: minél több, annál jobb s aztán nem is esuda, ha a magyar kertészkedő szinte elbámul a bolgár kertészek rendkívüli szép eredményein.

A gyakorlati külföldi kertész, ha elfogy az istállótrágyája, megkezdi a mindig készletben tartott komposzt trágyarakást s ha ez is elfogy, akkor meg a műtrágyákhoz nyul s azokat veszi igénybe. Szinte második természetévé válik a trágyázás s anélkül meg sem tud lenni.

A trágyázásra pedig különösen ezt az időt használja fel, a midőn egyik oldalról a termését behordja, már másrészt nyomban ott terem a trágyával s gyarapítja, szaporítja s pótolja azon erőt, a melyet esetleg a terméssel onnét elvitt.

Tudja ő azt nagyon jól, hogy az ilyenkor behordott és leásott trágya hatása már a legközelebbi évben erősen nyilvánulni szokott. S hogy trágyáját

mindjárt hatásossá is tegye, ezért hordja azt kertjének talajára már őszkor, hogy a téli nedvesség azt felbontsa és átlugozza, hogy így az oldott tápanyagok a talaj lyukacsába bevehessék magukat, azt olyképp telítsék, hogy a tavaszkor ott fakadó zsenge növényzetet tápanyagokkal bőven elláthassák.

E czélból nem elégszik meg azzal, hogy a kiürült földdarabra a trágyát ráhordja, hanem azon van, hogy azt mindjárt le is ássa. Semmi kedve sincs hozzá, hogy a napsugarak és esetleges szelek azt hatásos erejükben megvámolják. Ott aztán a földbe került trágya elkezd bomlani, erjedni és annyira duzzasztja a felső réteget, mintha csak élesztő kovász volna a liszt között a sütőteknőben.

Igy kellene tulajdonképpen elkészíteni minden tavaszi vetemény alá a földet s úgy bizonyára hogy megriktulna az a panasza is, hogy így meg amugy nem sikerül egyik-másik vetemény.

Mi e helyett úgy szoktunk tenni, hogy behordunk a kertből minden termést s aztán otthagyjuk a változatos rendetlenségben s azzal vigasztaljuk magunkat, hogy hiszen úgy is kinek jutna eszébe télen a kertben alá s föl sétálgatni.

A kert beteleltetése alatt tehát azt értjük, hogy a kiürített kertet alaposan meghordjuk trágyával s azt szépségesen alá is ássuk. A ki így ellátta a kertjét, az bátran nézhet a tél elé s nyugodtan szőheti terveit a közel jövőre nézve. De másrészt meg jól fog esni szemeknek is, ha az óriási rendetlenséget, mely így őszkor a kertben szokott lenni, ily utonmódon okszerűen egyenliti ki.

Használjuk fel tehát a kínálkozó kedvező őszi időt s hozzuk rendbe a kertünket s rövid idő alatt meg fogunk győződhetni arról, hogy kerti termésünk szembeszökően emelkedni fog s e mellett minőség dolgában is oly fokot fogunk elérni, mely nemcsak kellemes, de egyuttal hasznos is leend.

Takarmánytermelés a hereféléknek kevésbé megfelelő talajon.

A herefüves takarmánykeverék a legbiztosabb és legjobb takarmány a silányabb és a tiszta herét nem jól termő talajra. Hogy az ilyen helyre minő here- és fűfélék a legmegfelelőbbek, azt megmutatja a természet maga, csak azt kell megfigyelni, hogy minő füvek és egyéb növények diszlenek az árokpartokon, dűlőkön és erdőszéleken. Ezek között bizonyára találunk olyanokat, amelyek a művelést és ápolást a szántóföldön is nagyon meghálálják, ha a közönséges here- és fűfélékkel keverten vetjük.

Ha a talaj különböző összetételű s más és más altalajjal bír, az esetben az elvetett takarmánykeverék nagyon különbözően fejlődik a terület egyes részein, aszerint, amint a talaj összetétele inkább az egyik vagy a másik növénynek megfelelő. Így péld. sovány talajon, ahol az igényesebb növények a szárazság miatt sokat szenvednek, a herefélék közül a

lepkeszeg továbbá a pimpinella, az aranyzab, az árva rozsnok s még a csomós ebir és a perjefélék is jól diszlenek. A keverékvetéssel tehát a talajt jobban kihasználhatjuk és nagyobb takarmánytermést érhetünk, mintha az egyes növényeket külön termeljük.

Az említett növényeken kívül takarmánykeverékbe különösen ajánlható még a svéd vagy koreshere, a fehér here, a baltaczim, a francia perje, mely utóbbi a csomós ebirrel együtt nemcsak nagy termést szolgáltat, hanem a fagyot is jobban türi, mint az angol és olasz perje.

Ha a herefü-keverék hosszabb időn keresztül marad valamely talajon, akkor abban más jó takarmányok maguktól is föllépnek.

A magzsükséglet megállapításánál az egyes fű- és heremagvak nagysága és fajsúlya veendő figyelembe. Magától értetődik, hogy a kismagvu herefélékből vagy a könnyű fűmagvakból kevesebb lesz elégséges a vetésre, mint egyéb magvakból. A koránérő fűfélék maguktól is elszaporodnak.

A herefü-keverék védőnövényét ritkán kell vetni. Ha a kaszálóról gyorsan akarunk termést nyerni, akkor legjobb a zabot választani védőnövényül, s belőle a rendes magzsükségletnek $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{5}$ -ét a herefü-keverékkel elvetve, a zab virágzása idején már egy kaszálást kapunk. Ezután a zab újra kihajt, a füvek és herefélék szintén megerősödnek, s ha nyáron át kedvező nedves időjárás uralkodik, még egy második kaszálásra is számíthatunk már az első évben.

Ha a herefüves kaszálót gondos kezelésben részesítjük, az 3—5, sőt több évig is kitart s olyan termést szolgáltat, mint egy jó vagy középjő rét.

Nálunk számos oly talaj van, hol ilyen herefüves kaszálók létesítésével sokkal szebb eredményt lehetne elérni, mintha tiszta herekaszálónak használjuk.

A herefüves kaszálók előnye különösen három szempontból tűnik ki:

1. A feltalaj nitrogénben gazdagabb lesz, mert a here- és bükkönyfélék a nitrogényűjtő növények sorába tartoznak s ennél fogva képesek a levegő szabad nitrogénjét a talaj számára megkötni. Tekintve azt, hogy a nitrogénnek mesterséges trágyafélékkel való pótlása jelentékeny pénzbe kerül, a here- és bükkönyféléknek említett tulajdonsága kiváló figyelmet érdemel.
2. Vetőmagot takarítunk meg, mert a herefüves kaszálók több évig tartanak ki.
3. Munkát és időt takarítunk meg, mert a jól megerősödött kaszáló, kellő gondozásnál sok éven keresztül kitart s a betakarítás költségein felül alig kerül valamibe.

A herefüveseknek különösen rosszabb minőségű talajokon nemzetgazdasági szempontból is nagy fontossága van, mert emeli a gazdaság jövedelmét, amennyiben nemcsak maga szolgáltat termést, de a talajt javítván, képessé teszi azt egyéb igényesebb növények haszonnal való termelésére is.

Miből áll a tej?

Ha az ember a tejet nézi, azt hiszi, hogy az egész *egyféle folyadék* s nem tartalmaz magában egymástól *teljesen* elütő anyagokat.

Mivel a tej alkotó részeinek megismerése a falusi kisgazdának is hasznára lehet, hát alább elmondom, hogy a különféle tejben mily arányban vannak meg az azt alkotó anyagrészek.

Összehasonlítás végett ötféle tejet fogok itten ismertetni és pedig: 1. tehéntejet, 2. bivalytejet, 3. kecsketejet, 4. juhtejet, 5. a női tejet.

Könnyebb megérthetés végett mindenféle tejből 100 litert veszünk alapul s ezen 100 liter tejre vonatkoztatva fogjuk a tej alkotó részeit kimutatni.

100 liter tehéntejben találtatik:

87.05 liter víz,	2.95 liter sajtanyag,
3.89 „ zsír,	4.80 „ tejezucker,
0.39 „ fehérnye,	0.72 „ különféle só.

100 liter bivalytejben találtatik:

81.41 liter víz,	5.85 liter sajtanyag,
7.47 „ zsír,	4.15 „ tejezucker,
0.25 „ fehérnye,	0.87 „ különféle só.

100 liter kecsketejben találtatik:

85.71 liter víz,	3.20 liter sajtanyag,
4.78 „ zsír,	4.46 „ tejezucker,
1.09 „ fehérnye,	0.76 „ különféle só.

100 liter juhtejben találtatik:

80.82 liter víz,	4.97 liter sajtanyag,
6.86 „ liter zsír,	4.91 „ tejezucker,
1.55 „ fehérnye,	0.89 „ különféle só.

Végre ha 100 liter női tejet összeadnánk, akkor a 100 literben találnánk:

87.30 liter vizet.	1.05 liter sajtanyag,
3.87 „ zsírt,	6.20 „ tejezucker,
1.27 „ fehérnye,	0.31 „ különféle sók.

Látjuk ezen kimutatásból, hogy a bivaly- és a juhtej tartalmaz legtöbb zsírt, a tehén- és női tej körülbelül egyforma mennyiségben tartalmaz zsírt; tejezuckrot azonban a női tej tartalmaz legtöbbet s a bivalytej a legkevesebbet.

A felsorolt tejfélék protein alkotó részeinek (ilyenek a sajtanyag és az oldható fehérnyefélék) összehasonlítása is érdekes. Ezen *protein* nak nevezeti alkotó rész ugyanis az, a mely az ember és állat testének növéseknél a legfontosabb.

A kettő, t. i. a sajtanyag és a fehérnye egymástól mégis abban különböznek, hogy a tejben szilárd alakban előforduló sajtanyag megemésztése nehezebb, mint az oldható fehérnyéé. A gondviselés gondoskodott arról is, hogy a gyöngébb szervezetű állatok tejjében több fehérnye legyen, míg az erősebb állatok tejjében több legyen a sajtanyag.

Igy például az embernél a női tejben több a fehérnye, mint a sajtanyag, de az ember szervezete gyöngébb is a bivalyénál.

A tej alkotó részeit némileg lehet gyarapítani vagy apasztani, hogy hogyan, azt majd máskor mondom el.

Locas István.

MULATTATÓ.

Ferencz József álma.

Alszik az ősz király budai várában...

Erzsébet királynét látja diessugárban:

Lebeg a hon fölött őrangyaloképen,

Fehér liliumot lenget a kezében.

Suhan a hazán át... benyit minden házba...

Minden álmodónak fölragyog az álma.

Édes-bús zenéje megzendül ajkának:

„Oh én magyar népem, úgy számlak, sajnállak!

Tudom én, tudom én: van egy nagy sebetek!

Míg az be nem gyógyul, én se pihenhetek.

Tudom én, hogy hol fáj, tudom én, hogy mi fáj!

Tudom én, hogy mostan beköti a király!”

Száll liliumszárnyon, mint örök szeretet

S meglegyinti lágyan az alvó szíveket.

... Suhan ős Budára, a Szent-György terére,

Hol égre sötéllik Hentzinek emléke.

Megáll ott előtte, mint istenítélet:

„Tudod e, mért jöttem, te fekete lélek?”

Hogy a magyar népnek látásod ne fájjon!

Hogy a magyar földjén szégyene ne álljon!

Hogy elkerüljeselek sötét éjszakába!

Sötét éjszakának fekete várába!”

S fehér liliummal meglegyinti nyomban:

Megrázkodik Hentzi... vas szíve megdobban...

Megdobban a föld is, magából kidobja...

S rohan a gyűlölség nagy fekete szobra.

Üzi a királyné a liliumszállal.

Zúgó vad erdőkön, hegyen-völgyön által,

Messze idegenbe... sötét éjszakába...

Sötét éjszakának fekete várába.

... Visszasuhan újra a Szent-György terére

S oda áll szobornak a Hentzi helyére.

Hófehér márvány kél anyaföld öléből,

Lába alá simul, egyre följebb épül.

Omlanak a házak körülötte sorba...

Minden kőből virág, fa nő mosolyogva.

Lombos templomában zöldelő ligetnek

Csattogó madarak himnuszt énekelnek.

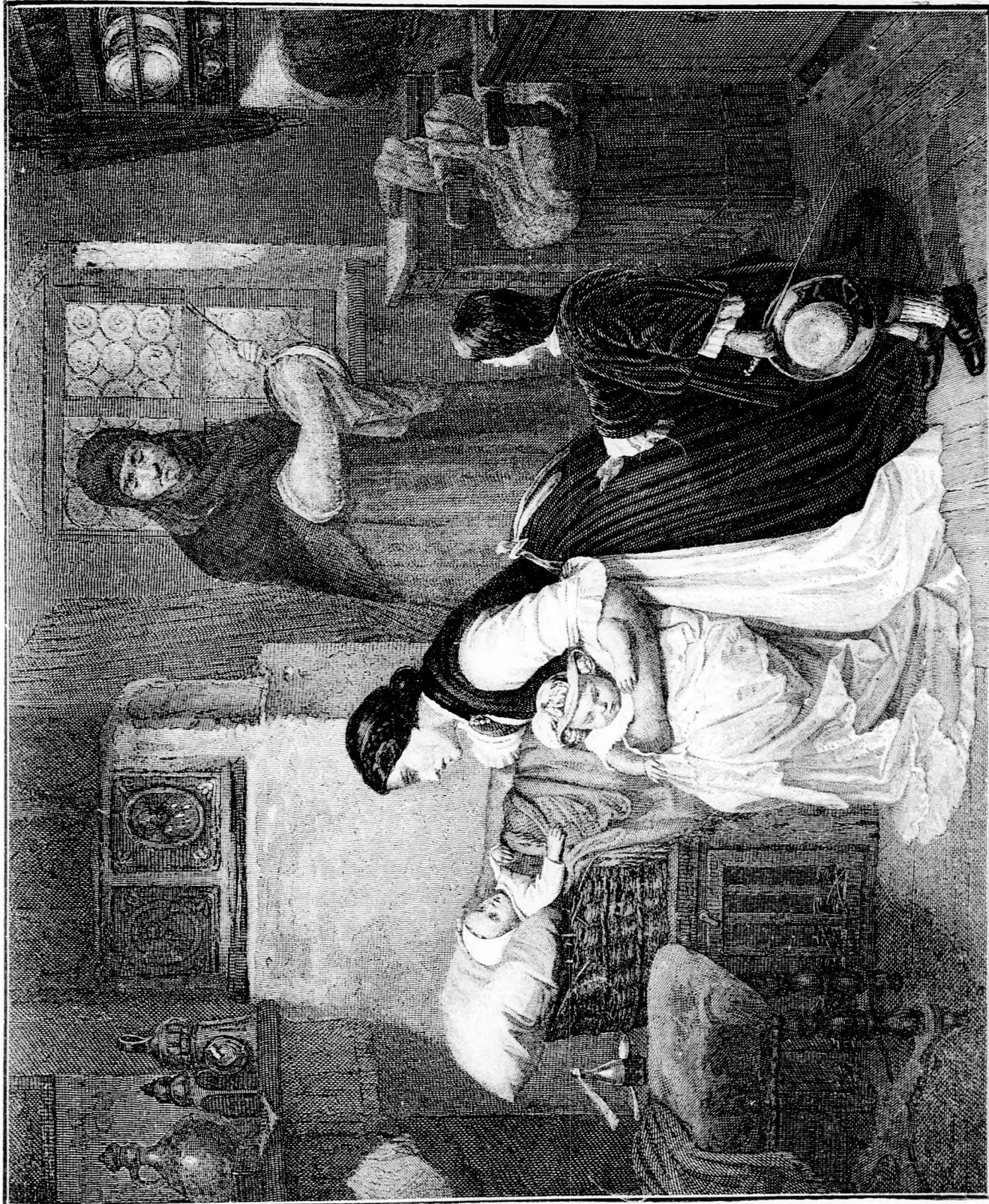
Hull a csillag a szép hófehér szoborra...

Mint égi koszorú, homlokát csókolja.

Ébred az ősz király: „Oh mit kellett látnom!

Erzsébet! Erzsébet!... Teljesüljön álmom!”

Pósa Lajos.

A kis beteg.

A régi világból.

(Egy volt esendbiztos meséje.)

Jöjjön, üljön ide mellém, erre a lóczára. Innen láthatjuk ez egész násznépet, de kivált az én drága fiamat, akinek a boldogsága engem is boldogít . . . Ugy-e gyönyörű ez a menyecske? Mintha csak boldogult feleségemet látnám újra, azon a napon mikor megesküdtünk. Most a fiamon a sor! . . . Megnyilik a szívem az örömtől, lássa. Elmondom most: hogyan jutottam én ehhez a boldogsághoz.

*

Javakorbéli férfi voltam, amikor meggyült a bajom Kanyóval, aki a legveszedelmesebb kapezabetyárja volt ennek a mi dombos hajlatos vármegegyénknek.

Tudja maga, mi az a „kapezabetyár?“ Ezt is meg kell, hogy magyarázzam. A mi praxisunkban ez a leghitványabb fajtáját jelenti a betyárnak. Ez az, aki már a természeténél rossz, de azért nem igazán bátor. A nagy rablóra soha sem haragudtunk úgy annakidején, mint az ilyen jött-mentre. Azok az életet megvető betyárok, akiknek az emlékéhez szinte hősi hirnév tapad, többnyire valami sors átka folytán lettek azzá, amik. De a kapezabetyárt csak az ösztöne sodorja, az nemesak a keskeny ösvényről szédül bele az örvénybe, hanem a széles országútról is, mert ott piszok van s abban fetrengeni jól esik neki.

Ilyenfajta volt ez a Kanyó Sándor.

Senkisem akadt, aki valaha jót tudott volna mondani róla. A falujában léha, rest embernek ismerték azelőtt is, hogy ráadta a fejét a betyárkodásra. Amíg a felesége élt, az szegény, csak tartotta benne valamennyire a beesületet, nem engedte, hogy egészen elzülljön. Mondják, hogy olyan asszony volt az, aki meg is verte az urát, ha úgy hozták haza a koresmából, részegen. A hitvány fráter türte, mert jó dolga volt másként az asszony mellett.

Hanem amikor az asszony elpusztult, nem maradt a háznál egy falat kenyér sem; nem kapott többet Kanyó rovásra pálinkát a zsidó árendásnál.

Egyszer csak eltűnt a faluból, ami nem lett volna nagy baj; hanem vele tűnt ám a plébános két jó csikója is. A lókötésen kezdte, s mindjárt agyonütötte a „betyártisztességet“ azzal, hogy a faluja papját károsította meg.

Egy pár hétre rá zivataros éjjel felgyújtotta a koresmát bosszúból, mert a koresmáros nem adott neki rovást. A parasztok még csak eltűrték volna, hogy a papjuk megkárosult, de hogy oda a koresma, ezt már nem tudták Kanyónak megbocsátani. Ettől a naptól fogva bojkottálták a komisz kapezabetyárt. Az egész környék lakossága szövetségbe állt, hogy még egy darab kenyeret sem adnak neki többet.

Ez volt a baj. Ez vitte Kanyót arra, hogy gyilkoljon. Alig két napra rá agyonverte és kirabolta az öreg Stern Samut, aki egymaga lakott viskójában

a falu szélén. Most már fele se volt tréfa a dolognak. A mit a rablógyilkos megtett ma, azt elkövet-hette holnap is. Most már rákerült Kanyó arra a lisztára, a melyet az akasztófát várók nevei voltak.

Nem biztam ezt a dolgot pandurjaimra, magam akartam eljárni benne. Magam mellé vettem Nagy Janesit, meg Pék Gábrist, a két legjobb legényemet s elkezdtem velök a környéket kutatni.

Én sem voltam utolsó az erős emberek közt s a két pandurom közül akármelyik is játszva elbáhatott Kanyóval. De kellett is a helyre legény, mert nem egymás mellett operáltunk ám, hanem külön-külön.

Ezt a magában barangoló betyárt nehezebb volt nyomozni mint egy bandát. Pedig sietni kellett, mert Kanyó vérszemet kapott s minden héten megnyuzott félig valami utast.

A pandurokat elküldtem kopónak, magam meg elálltam lesbe a Fekete-erdőhöz.

Ezen a tájon legkevesebb hire volt Kanyónak, tiszta dolog volt hát, hogy itt van valahol állandó tanyája. Ugy okoskodott ő is bizonyosan, mint a csikasz-farkas, amelyik messze vidékre barangol el fészketől rabolni, nehogy gaztetteivel magára vonja a veszedelmet.

De hol van itt az az „ittthon?“

A Fekete-erdő csupa zeg-zug. Széles mély völgyek vannak benne, azokban pedig mély nádastavak. A nád közt hónapokig ellehet valaki néhány gyékény-zsupon, annélkül hogy sejteni lehetne, hol megy be, hol jön ki. Mert a nád összehajlik a lépés után mindjárt. Csak megtörni nem szabad.

Kevés ut volt az erdőben, azt is kiverte a fü, a gaz. Páfrány nőtt mellette jobbról-balról. Az ösvényeken lépésben is alig haladhatott egy lovas ember.

Az egész környéken sem tudtam más emberlakást, mint a vén Sebőét, aki vagy husz esztendő óta volt hivatalos őre ennek az erdőségnek. De az öreg arról volt híres, hogy gyűlölte a betyárt s ő ugyan se szállást, se ennivalót a maga jószántából betyárnak nem adott.

Hanem talán tudhatott valami érdekeset a mi jómadarunkból. Nem árt, ha egy kicsit kifakgatom gondoltam magamban.

Ez pedig nem volt szabad elszeleskedni. Ha így megyek neki az erdőnek esendbiztos uniformisban, s lóháton: még a vörösbegy is árulómmá válik. A lovam zörgeti az avart s tüszög a sok szunyogtól; akár kidobolnám akkor, hogy „ide vigyázz, te kapezabetyár, erre ne járj, mert még találkozna velem“, elhagytam tehát lovat s uniformist annál az árendás zsidónál, akinek Kanyó legutóbb szijat hasított a hátából. Ez ugyan nem árulja el, hogy mit tervezek. Még inkább hasznomra igyekszik lenni mindenképpen.

Hamarosan kerített egy egész juhászbojtárkosztümöt, ezifra szürt, széles karimájú kalapot, kampós botot. A börtüszöm az ing alá került abba voltak bedugva a töltött pisztolyok.

Ezzel a készültséggel aztán utnak indultam.

Kifent bajuszom illett a juhászsűrűhöz. Senki se gondolhatta, hogy nem afféle szegődményes vagyok.

A Fekete-erdőn még egészen sötét volt. Szándékosan kanyarodtam a mocsarak felé, hátha a puha talajban valami jelre akadnék. Az éjjel esett s a vadak nyoma most mindenütt jól látszott, ahol sár volt.

Nem találtam semmit. Mentem hát óvatosan tovább, a vén Sebő tanyája felé.

Ugy elbujt a viskó a fák között, mintha nagy mesztelenségét rejtegette volna szemérmesen. A patiesfalat rég' nem meszelték; a nádfedelet megborította a vihar; az ablakok alja papirossal volt beragasztva. Napraforgókörökből csináltak köréje valaha kerítést, az tele volt akkora réssel, hogy sem embernek, sem állatnak nem kellett a kapuhoz kerülni, ha beljebb akart jutni.

Mosott a kútnál valaki. Egy asszony. Mellette egy kis gyermek tapieskolt meztelen lábaeskájával a pocsolyában.

Mi a manó, gondoltam, hát megházasodott a vén Sebő? Ugy tudtam eddig, hogy magában remetéskedik.

Közelebb mentem, akkor láttam, hogy fiatal az asszony és szép. Most már eszembe jutott, hogy volt egy lánya a vén embergyülölőnek, a kit egy

nagy botlás miatt elűzött magától. Talán ez került vissza.

Nem igen sokat tünődhettem, mert már észrevettem a gyermek. Nem szólt, de tágra meresztett szemmel félénken bámult rám.

— Adj Isten, mondtam, itthon van-e az öreg?

Az asszony megrezzent s felém fordult gyorsan:

— Az Isten csodájába is, ugyan mit ijesztgeti itt a jó embert!! . . . .

— Ejnye rózsám, de nem illik ez a vasvillanés ahhoz a ragyogó szemedhez! Látogatóba jöttem, iszen az öcsese volnék . . .

Erre a szóra kiderült a menyeeske arca.

— Jaj Józsi bácsi, hát maga az? Mindig emlegeti Sándor is, hogy készül kend hozzánk, de ő azt mondta nekem, hogy maga csikós. Erigy Sándorka, erigy, mond meg apádnak, hogy nem kell félni.

Az ökölyi gyerek futott befelé, mint egy ürge.

Egy pillanatig elbámultam. Mit jelent ez a beszéd, hogy: nem kell félni! . . . Ki lehet az a „Sándor?” iszen az öreg Sebőt Péternek hívják!

— Kié ez a poronty? kérdeztem hirtelen az asszonyt.

Fülig pirult s szemlesütve monda: hát ugyan kié lenne? a mienk a bizony, iszen tudja no, Sándor miatt kergetett el az apám.

Nem volt több időm a kérdezősködésre. A viskó ajtajában megjelent Sebő, a kerülő. Amint meglá-

Szarvasvadászat.

tott, elsápadt. Aztán elordította magát: jó reggelt kívánok esendbiztos ur!

Az ő szemét nem tudta megcsalni a juhászsűr.

De most már én is tisztában voltam a magam dolgával. Kitaláltam, hogy mért kiabál úgy a vén ezinkos. Bizonyos, hogy odabent olyan valaki van, akinek jó azt tudni, hogy esendbiztos jár a közelben.

Nem is feleltem, csak nekimentem az öregnek, félredobtam az utból s beugrottam a házba, hogy ne legyen ideje a rejtőző bicskásnak fegyverhez nyulni.

Abban a perczben ugrott ki Kanyó Sándor az alacsony ablakon. Alig hogy kifért rajta. De azért, akárhogy sietett, még ráért arra, hogy a gyermekét is magával vigye. Ölbe kapta, úgy futott vele a sűrűség felé. Ő tudta, hogy miért. Talán nagyon szerette a fiát, vagy azt gondolta, hogy jó lesz paizsna.

Most már mindent tudtam. Kanyó volt hát az, a ki elszerezte a vén Sebő leányát. Akkor még feleséges ember volt, most maga van, most melléje állhatott egészen a szeretőjének.

Ledobtam a szürt s én is kiugrottam az ablakon.

A betyár jól megelőzött, sietnem kellett. Ha a szálerdőből lejut a esalitba, vége; nyomát veszttem, Még a futását se halom a nedves fűvön.

Az egyik pisztolyt kirántottam a tüzőből, úgy kergettem Kanyó Sándort. Annak nehéz volt a holtra rémült gyermek; láttam, hogy nemsokára utól fogom érni. Mikor nem voltam messzebb tőle husz lépésnél, rákiáltottam: add meg magadat Sándor, vagy lelőlek!

Ki volt már fáradva, megállt az első szóra s nekem fordult. Akkor láttam, hogy pisztoly van az ő kezében is. De mintha nem akarta volna használni, letartotta a földre.

— Álljon meg esendbiztos ur — kiáltotta oly hangon, a mely parancsnak is beillett.

Alkudozni akar, gondoltam; hát jó, nem bánom. De a pisztolyomat nekiszögezttem a fejének s én parancsoltam: „először dobd el a fegyveredet, ha azt akarod, hogy szóba álljak veled“.

A betyár mosolygott. Tudom, hogy úgy sem mer löni, hisz megölhetné ezt a gyermeket. Hallgasson meg kérem alássan.

Csakugyan istenkisértés lett volna elsütnöm a pisztolyt. Láttam, hogy alázatos, esillapodott a haragom.

— Mit kívánsz, Sándor fiam? — kérdeztem szeliden.

A betyár reszketett. Valami nagy benső indulat kinozhatta.

— Megadom magamat, egy feltétel alatt — mondta nehéz sóhajtással.

— Feltétele válogatja. Nem leszek hozzád oly kegyetlen, mint te voltál az öreg Stern Samuhoz.

A betyár elkomorodott.

— Megadom magamat, ha megesküszik rá, hogy gondját viseli ennek az én árva kis fiamnak. Ha

meg nem igéri, agyonlövöm itt nyomban a gyermeket s azután magamat.

A fiu nyöszörögve kapaszkodott belé s eltakarta az arcát.

Ellágyultam. A betyár észrevette meginduláomat s a gyermeket magasra tartotta.

— Esküdjék meg tekintetes uram! kiáltotta.

— Elég lehet az adott szavam is Sándor; igérem, hogy apja leszek a kis fiadnak.

A betyár földre dobta a pisztolyt s roskadozó léptekkel jött hozzám. Letette elém a gyermeket s odatartotta a két kezét, hogy verjem vasra.

A statárium hamar elvégezte a többit.

Nézze, micsoda derék ember lett abból a kis betyárporontyból, az én fogadott fiamból, a kinek most tartjuk itt a lakodalmát!

Bárony István.

Képeinkhez.

A kis beteg. A gyermekek gyilkos réme a kanyaró, vörheny és más betegségek és a tél közeledtével szedik leginkább áldozataikat. A szülők reménye, öröme, boldogsága az aranyos, okos piczi 2—3 éves teremtés, aki ép most kezd gagyogni, egy nap elkezd köhécselni, nem eszik semmit, bágyadt lesz, majd a kiesi torka reked be, jeléül annak, hogy elkövetkezett a gyilkos betegség, a difteritisz. Egy-két nap és a gondos ápolás daczára is megszaporodnak odakint a temetőben a kiesi apró pupok: gyermeksírok, melyek annyi boldogságnak, szülői reménységnek takarói. A halál, ez a vén kaszás nagyon szeret aratni az apró nép között s a nyirkos hűvös időjárás beálltával napirenden vannak a gyermekbetegedések. Mai képünk egy ilyen kis beteget és környezetet tünteti fel; szegényes egyszerű szobában nyugszik a kis beteg, aki már ugylátszik, a válságon túl van, mert „látogatókat“ beeresztenek hozzá. A nénikéje, aki a szomszéd uraságnál szolgál, meglátogatja a kis beteget.

Szarvasvadászat. A vadászat egyike a legszebb férfimulatságoknak úgy őszi és télidőben. A mellett, hogy testedző, nyújt annyi szórakozást, hogy a város lakó rá-rászánja magát és kiszáll a kétesövűvel vadászni, ha kivált szerét ejtheti. A szarvasvadászat egyike a legizgalomkeltőbb sportnak. Felállanak a puskások rejtekhelyükön, fatövekben, kupacokban s a ravaszt felhuzva, visszafojtott lélegzettel lesik a nemes vadat, mely annál értékesebb, minél több az agancs a fejetetején. Mikor aztán lőtávolba ér a nemes vad, fölhangzik a puskák durranása s az elejtett zsákmány fölött vidám tort ülnek vadászaink. Mai képünk ilyen szarvasvadászat feltüntetője abban a válságos pillanatban, midőn megjelenik a nemes vad a puskacsövek előtt.

Apróságok.

Különös sorsolás az oroszoknál. Azt állítják ugyan minálunk is, hogy a házasság csak sorsjáték. Átvitt értelemben áll, de a szó szoros értelmében csak Szmolenszkben, az oroszok közt fordul elő az, hogy évenként négy ízben sorsolnak ki egy-egy szép leányt 5000 darab egyrubeles sorsjegyek alapján. A boldog nyerő elveszi a leányt, a hozományt pedig a sorsjegyeket árusító társulattól kapja. A lánynak azonban szabadságában áll, hogy visszautasítsa a nyerőt, mely esetben a hozomány kettejük között egyenlő részben megosztatik.

Királyhuzás.

re	sze	ránk	tođ	lob	bansz	tán	perez
lem	Oh	gyuj	Az	el	latt	a	egy
te	láng!	got	tán	Sö	hi	deg	ham
ó	si	ki	lá	rök	tét	és	vád
á	ri	a	vi	ö	ség	ma	rad

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő november 21.

Lapunk 44. számában közölt számrejtvény megfejtése:

„Teged hiszünk nagy Isten,
Mindenható király,
Ki földön és az égen
Örökké vagy s valál!”.

Garay János.

Helyesen fejtették meg: Seregélyi Ferenczné, Szádeczky Lászlóné, Gombkötő N. Margit, Nagy Ibolyka, Jankó István, Tallósi gazdakör, Unger Kornél, Józsa Sándor, Nagy Simon, Klein Emil, Szőke Sándor, Gombkötő N. János, Trusinszky Mihály.

A sorshuzásnál Gombkötő N. Margit kisasszony (Szolnok) neve jött ki elsőnek, kinek a kifizetett jutalomdíj gyanánt ezimű novelláit küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

U. K. urnak. *Cserrenka*. Igaza van. A tévedés úgy törtenhetett meg, hogy a régi metszet az újabbak közé került. A figyelmeztetést mindenestre köszönjük. V. P. urnak. *M.-Apáti*. Az önkéntest újabbán a tiszta vizsga sikerült letevése után rögtön kinevezik hadapród örmesternek, a következő újból pedig tiszthelyettesnek a tartalékban. Első ízben mint tiszthelyettes teljesíti a fegyvergyakorlatot s csak azután nevezik ki tartalékos hadnagynak, az esetben, ha 600 frt évi jövedelmet ki tud mutatni. — V. J. urnak. *Harsány*. Ha dolog úgy áll, amint azt előtetszett adni, akkor az illető „eltávolított” ur becsületsértés czimén nem emelhet panaszt, vagy ha panaszt emel, önöket el nem marasztalhatják, mert hiszen tulajdonképpen ő volt a sértő fél, amikor önöket csendes mulatásukban zavarta. Amennyiben önök bizonyítani tudják, hogy a panaszos fél sértő kifejezéseket használt s békés felhívásukra sem volt hajlandó elhagyni a helyi-

séget, a bíróság önöket semmi esetre sem ítélheti el becsületsértés czimén. — K. J. N. H. Mennyegzői vagy bármily más alkalomra más községből hozott bor után a regálebérlnőnek a rendes fogyasztási adót joga van követelni. — Lengel Ferencz urnak. A földmivelésügyi miniszterium telepes községekben ad földbirtokot, de nem ingyen, hanem részletfizetésre. De az ilyen földet csak földműves ember veheti igénybe.

Budapesti piaci árak.

Budapest, november hó 12-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendőek.) Buza 76—81 kg tiszavidéki 9.85 frttől 10.60 frtig, pestvidéki 9.80 frttől 10.50 frtig, fehérmegyei 9.85 frttől 10.60 frtig, bacsai 9.60 frttől 10.40 frtig, bánási 9.65 frttől 10.40 frtig.

Rozs 70—72 kg. 8.05 frttől 8.15 frtig.

Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 6.20 forinttól 6.50 frtig, égetni való 62—64 kg. 6.80 frttől 7.60 frtig, sörfőzdei 64—66 kg. 7.80 frttől 8.70 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.75 frttől 6.10 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 5.55 frttől 5.65 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	17.10	16.40	15.70	15.10	14.40	13.70	12.70	10.40	5.50

Buzakorpa, finom 3.60-3.60, durva 3.50—3.50 trtzsákkal együtt
Marhavásár fizetnek páronként: elsőrendű jármos ökörért 317—355 frtig; középminőségűért 275—295 frtig; gyenge minőségűért 210—240 frtig; hizott magyar és tarka ökör jobb minőségű. mm.-ként élőszulyban 32—35 frtig, hizott magyar és tarka ökör középminőségű 29—32 frtig. Fejős tehén, magyarfajta 28—30 forintig, tarka 23—24 frtig mmként. Élő borju 1 kgr. élőszulyért fizetnek minőség szerint 32—46 krt. Vágott borju 1 kgr. hussulért fizetnek 45—62 krt.

Baromfivásár. Lud, sovány, páronként 1.80—2.90 frtig, kacsá 1.80—2.80 frtig, tyúk 1.00—1.40 frtig, csirke 65 kr.-tól 110 krig, kappan 1.80—2.60 frtig, pulyka 1.60—5.00 frtig.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élőszulyban 4%, és 45 kgr. levonás az életre. Elsőrendű 300—380 kgr. nehéz sertésért 59—59½ frt., vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig 60—60½ frt.

Egyéb magvak: mák 33—40 frt; bab fehér nagyszemű 6.20—6.40 frt, apró 6—7.00 frt, tarka 5—5.30 frt, lenese 8—9 frt. borsó héjas 8.00—12.00 forint, köles 4.30—4.70 frt, kendermag 7.95—8.00 frt, repce 12.75—13.00 frt. Lóhere 45—50 frt mm.-ként.

Takarmányvásár. Réti széna 2.30—3.40 frt, muhar 2.60—3.30 forint, zsupszalma 1.60—1.70 frt, alomszalma 1.50—1.60 frt.

Juhvásár: hizalt ürü páronként 20.00—22.00 frt, feljavított juh 16—18 frt, kiverő juh 11.00—12.00 frt, kecske 13—15 frt.

Vegyesek. Tojás 100 db. 3.00—3.40 frt. Szalonna 58—62 krajczár. Vaj Ia. 810—120 kr., IIa. 70—110 kr. Olvasztott vaj 60—60 kr. Mész sárga csurgatott 40—70 kr. Burgonya sárga 19.0—2.25, rózsá 1.30—1.80, közönséges 1.10—1.50 kr., paprika 30—60 frtig, hüvelyes paprika 18—52 frtig métermázsánként.

Bőrök. Ökörbőr száraz 11—18 kgként 84—92 frtig, tehénbőr száraz 84—92 frt. Nyers ökörbőr (20 kg.-tól 35 kg.-ig) 32—37 frtig, tehénbőr nyers (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 33—41 frtig. Juhbőr gyapjas, páronként 32—34 frt.

ELSŐRANGU HAZAI GYÁRTMÁNY.

Pontos czim:

ELSŐ MAGYAR

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

részvénytársulat

BUDAPESTEN.

Magyarország legnagyobb és egyedüli

gazdasági gépgyára,

mely a gazdálkodáshoz szükséges

összes

gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtevése előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKKEL

és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecskavágók   Morzsolók

ORSZÁGOS MAGYAR
KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Desseffy Aristid, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szonyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf. — Vezérigazgató: Szonyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A szövetkezet elfogad

**6 és 12 évre szóló
jégbiztosításokat**

is és a feleknek 6 éves biztosításnál 10%, 12 éves biztosításnál 20% **díjengedményt** ad, mely a díjból évről-évre levonatik. A jégbiztosítási feltételek mindenben a gazdák kívánalmainak felelnek meg.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal termésüket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **Igazgatóság Budapestben**, (József-körut 8. sz.) és a **vidéken létesített ügyosztályok.**

**Törleszt. kölcsön
földbirtokokra.**

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20—60 év közti időre **készpénzben**. Birtokos felmondhat, pénzügyintézet nem mondhat fel. Csekély kamattal tőke is törlesztetik. — **Lebonyolítás legrövidebb idő alatt.**

— Convertálás bélyeg- és illetékmentes. — **Semmi előleges költség.**

Minden felvilágosítás **díjtalan**. Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv másolat.

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körut 39.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden megyéjéből, hatóságok, testületek és a legtekintélyesebb földbirtokosok által okmányszerűleg ajánlva van.

**Állást keres
mint számadó kanász**

egy nagy uradalomban tizenegy év óta sikerrel hasonló minőségben működő, nős családos, a sertésenyésztés és hizlalás terén teljesen jártas egyén.

Szíves megkeresések a „**Független Ujság**“ kiadóhivatalához intézendők. 291

MEGJELENT

a

Köztelek Zsebnaptár

1899-ik évre.

Szerkesztik és kiadják:

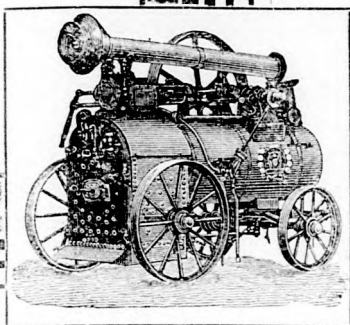
RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTÁN.

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület titkárjai.

A zsebnaptár a „Független Ujság“ előfizetőinek bérmentes küldéssel együtt **1 frt 60 kr.**

Bolti ára 2 forint.

Megrendelhető a „**FÜGGETLEN UJSÁG**“ kiadóhivatalában, **BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25.**

FEHÉR MIKLÓS

gépgyára

Budapest, IX., Üllői-út 23/a szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzeséplő garniturákat „Compound“ lokomobilokat stb., raktáron tart mindennemű gazdasági gépet, földművelési eszközt, **jól kijavított lokomobilokat és cséplőgépeket** különböző gyártmány és nagyságban, ajánlja jól felszerelt gépműhelyét gépek javítására és malomszerelvények gyártására.

☛ Csereüzletek lokomobilok és cséplőgépekre köttetnek. ☛

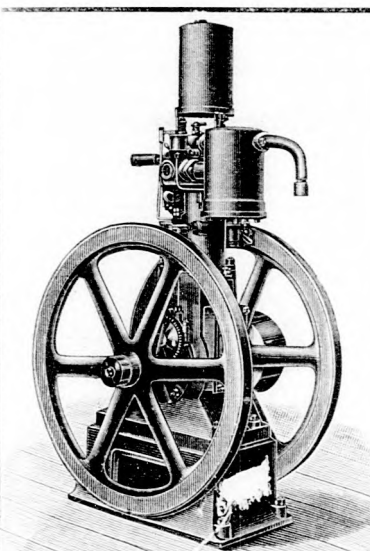
Benzin- és petroleum-lokomobilok cséplési cselokra. Massey-Harris elsőrangú aratógép gyárának képviselője. szőlő-permetezők és szénkéreg feeskendők. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

B U D A P E S T E N.

Petroleum és benzinmotoraink,

petroleum és benzin
lokomobiljaink
(Bánki és Csonka szab.
rendszere.)

**adómentes és-
ványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.**

Hatósági engedély
nélkül

bárhon felállítható.

nem tűzveszélyes.
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.

Árjegyzéket kivá-
natra küldünk.

1897. évi forgalom: 25,223 mm.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség

figyelmét

a budapesti

gyapju-aukcziókra

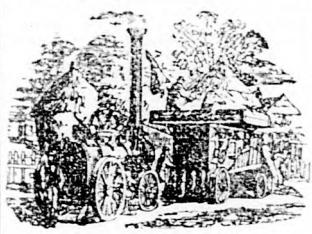
melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítész

Budapesten, V. ker., Külső váczi-út 46. szám.

Marshall, Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigazgatója ajánl utolérhetlen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

gőzmozgonyokat és gőzeséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion” őrlőgépeket.

☛ Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas- félmagas- és vasmőrlő-malmok teljes berendezését és takarmánykamrák felállítását.

☛ Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A NAGY KRACH!

New-York és London nem kimélték meg az európai száraz-földet és ezért egy nagy ezüstáru-gyár indítatva érezte magát, hogy az egész készletet csak a munká-erő egy kis kárpótlása ellenében eladja. En meg hatalmazva vagyok ezen megbízást teljesíteni. En hát bárkinék megküldöm a követ-kező tárgyakat pusztán a kárpótlásért, **6 frt 60 kr.**; és pedig:

6	darab	finom asztali kés, valódi angol pengővel,
6	"	amerikai szab, ezüst vellát egy darabból,
6	"	" " " " evőkanalat,
12	"	" " " " kávéskanalat,
1	"	" " " " levesmerőt,
1	"	" " " " tejmerőt,
2	"	" " " " tojás-serleget,
6	"	angol Viktoria-tálca,
2	"	igen hatásos gyertyatartó,
1	"	teaszűrőt,
1	"	finom cukorporzó

44 drb összesen 6 frt 60 kr.

Mind e fenti **44** tárgy előbb 40 forintba került (s most csak **6 frt 60 kr.** minimális áron kapható. — Az amerikai szabad, ezüst egy kívül-belül fehér fém, mely ezüst színt 25 esztendőig is megtartja, a miért szavatolnánk. Legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem csalás. Kötelezem magam itt, a nyilvánosság előtt, bárkinék, kinek az áru nem tetszik, a pénzt visszaadni és senki sem mulassza el azt a kedvező alkalmat, hogy ezen díszes garnitúrát megszerezze, mely gyönyörű

alkalmi és nászajándékul,

továbbá minden jobb háztartásba kiválóan alkalmas.

Egyes egyedül kapható

HIRSCHBERG A.-NÁL az egy. amerikai szab. ezüst-
gyárak főigényese
Wien, II., Rembrandtstrasse 19-17. Telefon 7114.

Szétküldés a vidékre utánvétellel vagy az összeg előzetes befizetése ellenében.

Ehhez **TISZTÍTÓPOR 10 kr.**

Valódi csak az oldalt látható védjeggyel (egészszégi fém).

Kivonat az elismerő levelekből:

A küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok vele elégedve, kérek meg egy küldemény remek garnitúrát 6 frt 60 kr. Kolozsvár, *Bárányffy*.

A remek garnitúrával teljesen meg vagyok elégedve. Laibach, *Bartusch Ottó*, kapitány a 37. gyalogezrednél.

A küldeményt megkaptam és azzal teljesen meg vagyok elégedve, kérek meg egy ugyanilyen küldeményt. Bozovics, *Keresztes Sándor*, főszolgabíró.

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
vezetői **PFANHAUSER & CO.**
ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENMÉJ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
* **BUDAPEST** *
VII. ERZSÉBET-KÖRÜT 45.
(ROYAL SZÁLLODA)

Veszünk

Luczerna

Lóhere

stb. magvakat a legmagasabb napi áron.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

I^a Rézgálicz 98-99%

jegecekben és örölve és egyéb permetező anyagok továbbá

Szuperfoszfát,

chilisalétrom,
kénsavas-káli,
kénsavas-ámmon,

Szőlőtrágya-compositio

és egyéb műtrágyaféléket legjutányosabban ajánl:

a „Hungária“ műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság Budapest, Váci-körút 21.